

Maj 2012

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI

**Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych**

PUBLIKACJA
BEZPŁATNA

Indykatory Podlaskiej Gospodarki opracowują pracownicy Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych w następującym składzie:

1. Marzanna Wasilewska
2. Edyta Dąbrowska
3. Magdalena Wasiluk

Opracowanie jest dostępne wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/default.aspx?docId=2>

1. RYNEK PRODUCENTA

Wykres 1. Produkcja sprzedana przemysłu w woj. podlaskim w okresie: maj 2011r. – maj 2012r.
(w mln zł, w cenach bieżących).

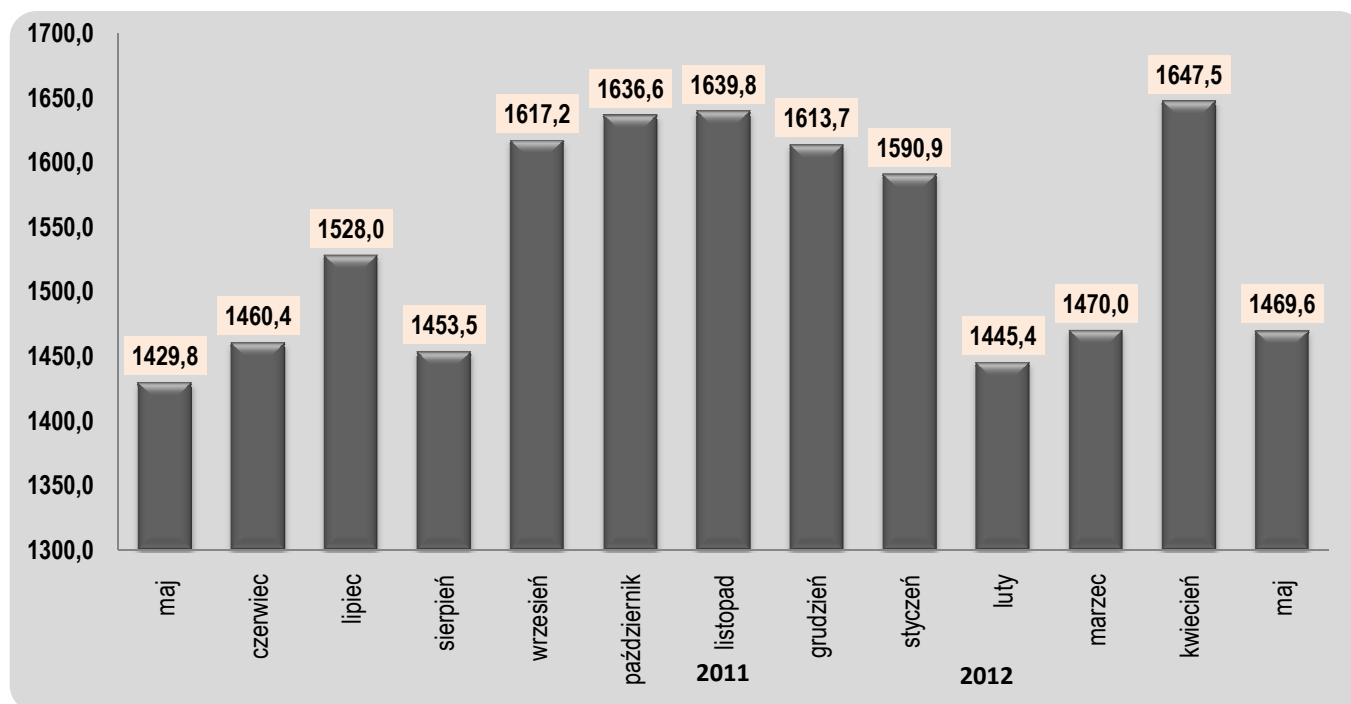

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		I kw. 2011	II kw. 2011	III kw. 2011	IV kw. 2011	I kw. 2012
Nakłady inwestycyjne w mln zł	woj. podlaskie	207,5	458,4	739,4	1 082,4	183,1
	Polska	15229,3	37 466,9	62 272,6	99 853,70	17 641,10
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	6880	14 861,3	22 287,9	31 297,1	7396,9
	Polska	512781,6	1 072 567,1	1 652 839,5	2 294 301,90	574 194,00
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	6690,6	14 373,4	21 564,3	30 389,2	7218,9
	Polska	485532,3	1 005 928,5	1 560 099,4	2 169 484,40	545 264,60
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów w mln zł	woj. podlaskie	157,5	430,7	738,6	944,6	172,9
	Polska	26443,3	55 900,6	87190	1 16 091,8	24437,7
Wynik finansowy brutto w mln zł	woj. podlaskie	190	488,4	724,3	908,9	178,2
	Polska	27296,4	66 659,4	92 767,2	124 886,70	28 910,20
Wynik finansowy netto w mln zł	woj. podlaskie	143,7	399,7	594,5	738,1	135,3
	Polska	21956,8	56 156,0	77 391,7	103 950,30	23 560,70
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	woj. podlaskie	2,8	3,3	3,2	2,9	2,4
	Polska	5,3	6,2	5,6	5,4	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto w %	woj. podlaskie	2,1	2,7	2,7	2,4	1,8
	Polska	4,3	5,2	4,7	4,5	4,1

*Dane zmienione przez GUS w stosunku do wcześniej publikowanych.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		V 2011	IV 2012	V 2012
Podmioty gospodarki narodowej (stan w końcu okresu)	woj. podlaskie	90 594	92 176	92 618
	woj. podlaskie	71 647	72 611	72 969
Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	1 460,4	1 469,6	1 616,8
	Polska	88 339,1	92 580,3	96 843,3
Produkcja budowlano-montażowa w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	195,8	126,3	148,3
	Polska	7 454,5	6 446,1	7 943,1
Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)	woj. podlaskie (poprzedni m-c=100)	98,5	101,9	99,5
	Polska (poprzedni m-c=100)	103,1	105,5	107,7

Komentarz:

Indykatory majowe w woj. Podlaskim

- W okresie styczeń-marzec 2012 r. nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione przez przedsiębiorstwa w województwie podlaskim, wyniosły 183,1mln zł i były o 11,8% niższe od zanotowanych w analogicznym okresie 2011 r.
- W I kwartale bieżącego roku przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 7396,9 mln zł, tj. o 7,5% wyższym niż rok wcześniej, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 7218,9 mln zł i były o 7,9% wyższe niż w analogicznym okresie 2011r.
- Największy wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zanotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, budownictwie oraz w przetwórstwie przemysłowym.
- Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 178,2 mln zł, tj. o 6,2% mniejszą niż w okresie styczeń-marzec 2011 r. Po odliczeniu obciążeń (głównie podatku dochodowego), wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 135,3 mln zł i obniżył się o 5,8% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.
- Wskaźnik rentowności obrotu brutto w % był niższy zarówno w relacji do ub. kwartału jaki i analogicznego kwartału roku ubiegłego - odpowiednio o 0,5 pkt. % oraz o 0,4 pkt. %

- ✦ W końcu maja 2012 r. zanotowano 92 618 podmiotów (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), czyli o 442 podmiotów więcej niż przed miesiącem, oraz o 2 024 więcej niż przed rokiem. Zdecydowana większość z nich, 78,8% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W końcu maja br. ich liczba wzrosła o 358 podmioty w porównaniu do kwietnia br., oraz wzrosła o 1 322 podmiotów w relacji do maja ub. roku.
- ✦ Produkcja sprzedana przemysłu w maju br. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 1 616,8 mln zł i była wyższa o 10,2% od osiągniętej przed miesiącem, natomiast była wyższa o 14% w relacji do maja ubiegłego roku.
- ✦ Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) zrealizowana w maju 2012 r. ukształtowała się na poziomie 148,3 mln zł i była o 17,4% wyższa niż w poprzednim miesiącu, jednakże o 24,3% niższa w odniesieniu do maja roku ubiegłego
- ✦ W maju 2012 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, sprzedaż detaliczna (zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) wzrosła o 1,0 pkt. % natomiast, w stosunku do kwietnia br. spadła o 2,4 pkt. %.

Indykatory majowe w Polsce

- ✦ W I kw. 2012r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw były wyższe o 2411,8 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu w 2011r.
- ✦ Przychody z całokształtu działalności osiągnięte przez polskie przedsiębiorstwa w ciągu I kw. 2012r. wyniosły 574194 mln zł, a ich wartość w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego była większa o 12,0%.
- ✦ Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w I kwartale 2012r. wyniosły 545264,6 mln zł, a ich wartość była wyższa od ubiegłorocznej o 12,3%.
- ✦ Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 24437,7 mln zł w por. do I kw. 2011r. spadł o 2005,6 mln zł.
- ✦ W I kw. 2012r. przedsiębiorstwa w Polsce wygenerowały dodatni wynik finansowy, który wzrósł o 1613,8 mln zł w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego.
- ✦ Wskaźnik rentowności obrotu brutto w I kw. 2012 wyniósł 5,0% i był niższy niż w poprzednim kwartale o 0,4 pkt. %, oraz niższy od zanotowanego w analogicznym okresie roku ubiegłego o 0,3 pkt. %.
- ✦ W I kw. 2012r. wskaźnik rentowności obrotu netto oszacowano na poziomie 4,1%, co oznacza jego spadek o 0,4 pkt. % w stosunku do poprzedniego okresu oraz spadek – o 0,2 pkt. % w relacji do ub. roku.
- ✦ W maju 2012r. nastąpił wzrost produkcji sprzedanej przemysłu o 4,6% w stosunku do poprzedniego miesiąca, natomiast w odniesieniu do maja ub. roku produkcja sprzedana przemysłu wzrosła o 9,6%.
- ✦ Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej w maju 2012r. była większa o 23,2% od wyniku osiągniętego w poprzednim miesiącu, oraz o 6,6% wyższa od sprzedaży zrealizowanej w ub. roku.
- ✦ Wskaźnik dynamiki sprzedaży detalicznej towarów w maju 2012r. był wyższy o 2,2 pkt. % w stosunku do poprzedniego miesiąca, także wyższy niż przed rokiem o 4,6 pkt. %.

Definicje:

Nakłady inwestycyjne - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. W skład nakładów na środki trwałe wchodzi nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano - montażowe, dokumentację projektową – kosztorysową,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne nakłady, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane dotyczą finansów przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Przychody z całokształtu działalności – przychody, na które składają się:

- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), jak również opakowań, wyposażenia i usług obcych fakturowanych łącznie z produktami,
- przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług,
- pozostałe przychody operacyjne, czyli przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- przychody finansowe, czyli kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich ważności, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Przychody z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności – koszty, obejmujące:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- pozostałe koszty operacyjne, tj. związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- koszty finansowe, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od emitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – różnica między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów). *Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) – wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych. *Wynik finansowy brutto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) - otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia. *Wynik finansowy netto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu brutto – relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu netto – relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Podmiot gospodarki narodowej - podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię prawną, ekonomiczną i finansową, realizujący określoną przez siebie działalność, będący osobą prawną, jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Podmioty gospodarki narodowej są wpisywane do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wśród podmiotów gospodarki narodowej nie uwzględniono osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie.

Dane prezentowane są w ujęciu miesięcznym dla woj. podlaskiego i w ujęciu kwartalnym dla kraju.

Produkcja sprzedana przemysłu - podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych, czyli jednostek gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E. Wartość produkcji sprzedanej obejmuje:

- wartość sprzedanych (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów: własnej produkcji wyrobów gotowych, wykonanych usług, prac naukowo-badawczych, prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych, robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców), itp. wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży skorygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatków od towarów i usług (VAT);
- wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych produktów (tj. wyrobów i usług) na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty;
- zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem; w przypadku umowy agencyjnej - pełne przychody agenta.

*W tabeli prezentowane są dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wskaźnik – produkcja sprzedana przemysłu wyrażony jest w **cenach bieżących**, które w statystyce rozumiane są jako ceny faktycznie stosowane w dokonywanych transakcjach kupna-sprzedaży towarów i usług w danym okresie. Za ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca. Dla odmiany **ceny stałe** (ceny porównywalne lub niezmiennicze) służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Ceny stałe są cenami z danego okresu, zwanego bazowym i ich zastosowanie umożliwia porównanie zmian cen w czasie (tzw. dynamika). Obliczenia nie są wówczas obciążone czynnikiem inflacji.*

Produkcja budowlano – montażowa – dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleciennodawców.

Sprzedaż detaliczna towarów (łącznie z podatkiem VAT) - sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej, uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów obejmują przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w relacji: badany miesiąc do miesiąca poprzedniego.

Źródło:

1. *Biuletyn Statystyczny*, nr 5 (654), GUS, Warszawa 2012.
2. *Budownictwo – wyniki działalności w 2007 r.*, GUS, Warszawa 2008.
3. *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 5/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.
4. *Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego*, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011
5. www.stat.gov.pl.

2. RYNEK KONSUMENTA

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: kwiecień2011r. – kwiecień2012r. (w zł)

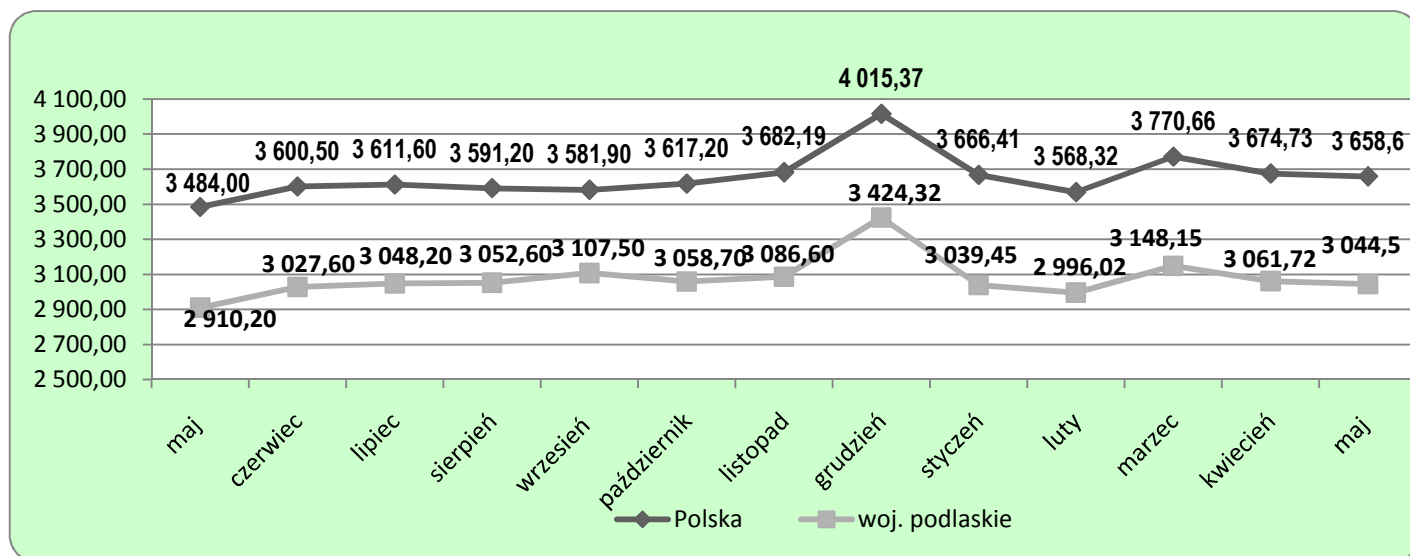

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		I kw. 2011	II kw. 2011	III kw. 2011r.	IV kw. 2011r.	I kw. 2012
Ludność w tys. (stan w końcu kwartału)	woj. podlaskie	1 187,5	.	.	.	-
	Polska	38 193 ^{a*}	38 196**	38 213*	38 209*	38 207
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku = 100)	woj. podlaskie	103,8	104,9	104,3	104,9	104,4
	Polska	103,8	104,6	104,1	104,6	104,1

* od I kw. 2011r. - dane tymczasowe.

^a dane zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		V 2011	IV 2012	V 2012
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	Polska	105,0	104,0	103,6
Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	woj. podlaskie	2 910,2	3 061,7	3 044,5
	Polska	3 484,0	3 674,7	3 658,6

Komentarz:

Indykatory majowe w woj. podlaskim

- ✚ W woj. podlaskim w końcu I kw. 2012r. nie oszacowano liczby ludności, która w przypadku Polski w końcu I kwartału wyniosła 38 mln 207 tys. osób.
- ✚ Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w I kw. 2012r. wyniósł 4,4% i spadł o 0,5 punktu % w porównaniu do końca ubiegłego kwartału.
- ✚ W maju 2012r. zanotowano spadek przeciętnego wynagrodzenia brutto w stosunku do kwietnia b.r. o 0,6%, oraz wzrost o 4,6% w relacji do maja ub.r.

Indykatory majowe w Polsce

- ✚ Liczbę ludności w Polsce w końcu I kw. 2011r. oszacowano na 38 mln 207 tys.
- ✚ Wskaźnik inflacji w maju, w odniesieniu do kwietnia br. jest niższy o 0,4 pkt. %, w relacji do maja ub. r. spadł o 1,4pkt. %.
- ✚ Pracownicy zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw w skali kraju, uzyskali w maju br. przeciętne wynagrodzenie brutto o 0,4% niższe niż w kwietniu 2012r. i o 5% wyższe niż przed rokiem.

Definicje:

Ludność faktycznie zamieszkała - ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).

Ludność faktycznie zamieszkała prezentowana jest kwartalnie.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – statystyczny wskaźnik ilościowego opisu dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie badanym w porównaniu z okresem podstawowym (potocznie nazywany inflacją). Obliczany jest w oparciu o wyniki: badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, które są wykorzystywane do opracowania sytemu wag.

Przeciętne wynagrodzenie brutto - stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie (bez osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą).

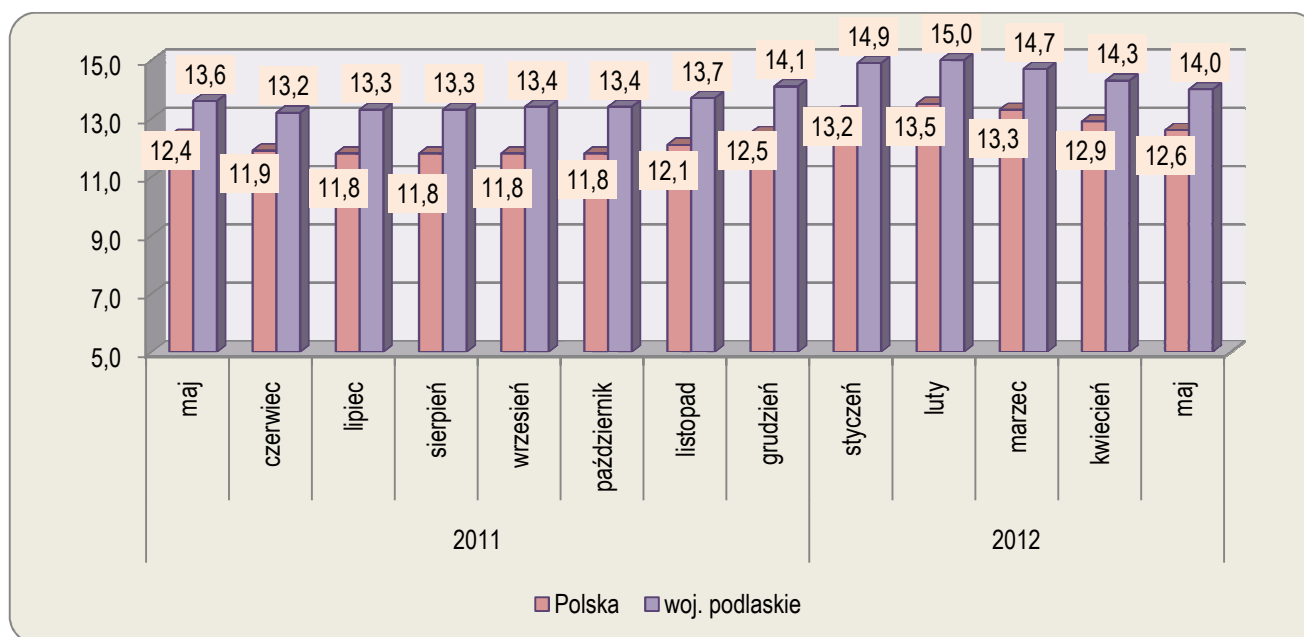
Dane w tabeli dotyczą przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło:

- 1) *Biuletyn Statystyczny, nr 5(654), GUS, Warszawa 2012.*
- 2) *Biuletyny Statystyczne Województwa Podlaskiego za: II-IV kwartał 2010 r. oraz I-IV kwartał 2012r., Białystok 2010, 2012.*
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 5/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.*
- 4) *Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne; www.stat.gov.pl*
- 5) *www.stat.gov.pl*

3) RYNEK PRACY

Wykres 3. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: maj 2011r. – maj 2012r. (w %).

Wykres 4. Średnia liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: maj 2011r. – maj 2012r.

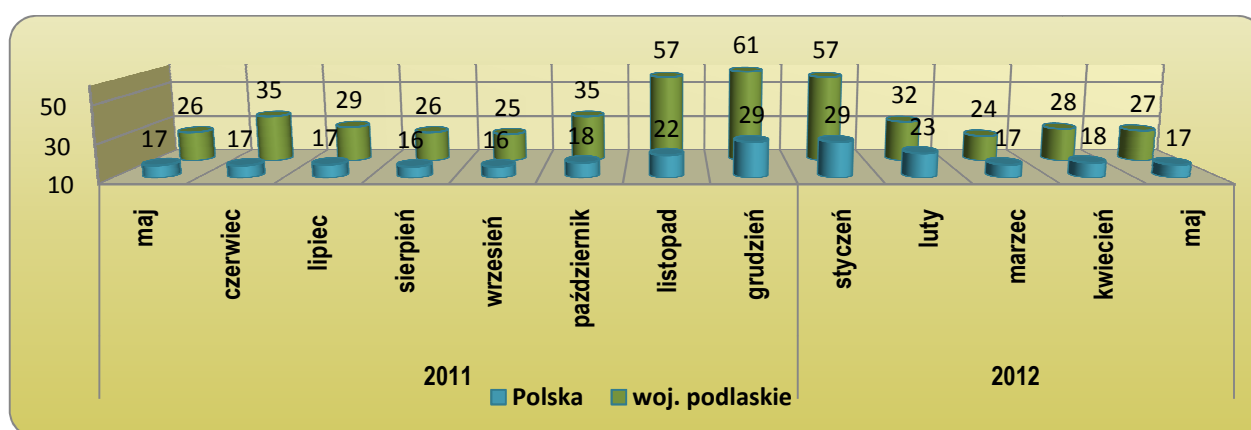

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		I kw. 2011	II kw. 2011	III kw. 2011	IV kw. 2011	I kw. 2012
Liczba osób aktywnych zawodowo w tys. osób	woj. podlaskie	523	547	557	541	517
	Polska	17 646	17 853	17 963	17 951	17 864
Wskaźnik aktywności zawodowej w %	woj. podlaskie	54,3	55,8	56,5	56,1	55,2
	Polska	55,6	56,0	56,4	56,3	56,0
Wskaźnik zatrudnienia w %	woj. podlaskie	48,8	51,0	51,8	50,4	49,9
	Polska	50,0	50,7	51,1	50,8	50,1

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		V 2011	IV 2012	V 2012
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	woj. podlaskie*	98 554	99,2	99,2
sektor publiczny	Polska*	5 514	5 531	5 530
sektor prywatny	woj. podlaskie	9 328	9,4	9,4
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	woj. podlaskie	89 226	89,8	89,9
	Polska	13,0	14,3	14,0
Bezrobotni „nowozarejestrowani”	woj. podlaskie	12,2	12,9	12,6
	Polska	5 202	4 865	5 170
Bezrobotni „wyrejestrowani”	woj. podlaskie	174 429	170 331	179 509
	Polska	7 297	7 005	6 858
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w końcu miesiąca)	woj. podlaskie	255 358	239 597	238 213
	Polska	63 065	66 947	65 259
z prawem do zasiłku	woj. podlaskie	1 962 587	2 072 640	2 013 936
	Polska	7 532	8 599	8 147
kobiety	woj. podlaskie	315 389	349 143	336 756
	Polska	30 191	30 852	30 467
zamieszkali na wsi	woj. podlaskie	1 034 156	1 073 569	1 052 467
	Polska	21 061	22 449	22 053
osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	woj. podlaskie	846 402	896 390	866 948
	Polska	3 463	2 705	3 228
w tym osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	woj. podlaskie	90 451	75 217	86 774
	Polska	1 391	1 316	1 284
osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	woj. podlaskie	32 082	30 461	27 785
	Polska	1 408	1 535	1 534
cudzoziemcy	woj. podlaskie	60 146	65 025	65 827
	Polska	300	306	318
osoby do 25 roku życia	woj. podlaskie	3 157	3 340	3 339
	Polska	14 685	14 261	13 978
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	woj. podlaskie	417 321	410 884	396 633
	Polska	5 831	6 284	6 290
długotrwale bezrobotni	woj. podlaskie	195 289	213 965	212 276
	Polska	33 755	36 778	36 214
osoby powyżej 50 roku życia	woj. podlaskie	960 210	1 033 651	1 014 979
	Polska	14 211	15 405	15 117
osoby bez kwalifikacji zawodowych	woj. podlaskie	428 682	467 545	459 826
	Polska	19 805	20 174	19 917
osoby bez doświadczenia	woj. podlaskie	600 823	616 533	605 048
	Polska	20 396	20 290	20 057

zawodowego	Polska	528 011	514 585	503 273
	woj. podlaskie	32 622	35 169	33 927
osoby bez wykształcenia średniego	Polska	1 094 523	1 164 820	1 122 371
osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 18 roku życia	woj. podlaskie	4 168	4 552	4 424
	Polska	162 746	180 778	177 251
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	woj. podlaskie	1 348	1 484	1 452
	Polska	34 638	39 175	38 373
	woj. podlaskie	3 308	3 658	3 581
osoby niepełnosprawne	Polska	100 628	110 074	108 282
Oferty pracy**	woj. podlaskie	1 631	1 809	1 764
(zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym)	Polska	79 297	74 613	74 296
	woj. podlaskie	605	961	632
w tym oferty pracy subsydiowanej	Polska	29 669	35 979	29 189
Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę	woj. podlaskie	26	28	27
	Polska	17	18	17

* dane prezentowane w tysiącach.

** w statystyce rynku pracy oferty pracy od 2010 r. rozumiane są jako wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym miesiącu.

Komentarz:

Indykatory majowe w woj. podlaskim

- Liczba aktywnych zawodowo w I kwartale br. uległa zmniejszeniu w relacji do IV kwartału ub. r., o 4,4%, a także nieznacznie w stosunku do I kwartału ub. r.- 1,1%. Zmiany w liczbie bezrobotnych i pracujących znalazły odzwierciedlenie we wskaźnikach charakteryzujących aktywność zawodową mieszkańców woj. podlaskiego- wskaźnik aktywności zawodowej wzrósł i 1,7% w stosunku do I kwartału roku ubiegłego, jednak spadł o 1,6% w relacji do IV kw. 2012r. Podobne tendencje wystąpiły w przypadku wskaźnika zatrudnienia. Zanotowano jego wzrost o 2,3% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego i spadek w odniesieniu do poprzedniego kwartału o 1,0%.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w maju 2012 r. ukształtowało się na poziomie 99,2 tys. osób, a więc na poziomie identycznym jak w poprzednim kwartale. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wzrosło o 0,6%.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze publicznym w maju 2012 r. ukształtowało się na tym samym poziomie co w kwietniu br. oraz marginalnie wzrosło w stosunku do analogicznego okresu w 2011r. W sektorze prywatnym przeciętne zatrudnienie ukształtowało się w maju br. na poziomie o 0,1% wyższym od stanu w kwietniu br., oraz o 0,8% osób wyższym w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.
- Stopa bezrobocia w maju 2012r. osiągnęła poziom 14,0% i spadła w porównaniu do ub. miesiąca o 0,3 pkt %, ale wzrosła o 1,0 pkt. % w stosunku do maja 2011r.
- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu maja b.r. była wyższa o 2,9% w porównaniu do maja ub.r., o 5,4% w stosunku do kwietnia 2012.
- W maju br. zarejestrowano o 5,4% nowych bezrobotnych więcej niż w kwietniu b.r., jednakże o 0,6% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Jednocześnie z rejestrów osób bezrobotnych wyłączono o 2,1% mniej niż przed miesiącem i o 6,0% mniej niż przed rokiem.
- W maju 2012r. w relacji do ub. miesiąca zanotowano spadek liczby bezrobotnych w większości grup bezrobotnych. Największy spadek dotyczył osób bez wykształcenia średniego (o 3,6%), natomiast największy wzrost dotyczył osób w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (o 19,3%).
- W maju 2012r. do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego zgłoszono 1764 oferty pracy (wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej) tj. o 2,5% mniej niż w poprzednim miesiącu i o 8,2% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w maju 2012r., 632 dotyczyło ofert pracy subsydiowanej i stanowiły one 35,8% wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy. W maju br. było ich o 34,2% mniej niż w poprzednim miesiącu oraz o 4,5% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- W maju br. na jedną ofertę pracy zgłoszoną do PUP przypadało 27 osób bezrobotnych. Było to zarówno o 1 osobę mniej niż w kwietniu br. jak i o 1 osobę więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Indykatory majowe w Polsce

- ✦ Liczba aktywnych zawodowo w I kwartale br. uległa zmniejszeniu w relacji do IV kwartału ub. r. o 0,5%, natomiast w stosunku do I kwartału ub. r. nastąpił wzrost liczby o 1,2%. Wskaźnik aktywności zawodowej w relacji do I kwartału ub. r. wzrósł o 0,4 pkt. %. W porównaniu, do kwartału poprzedniego, wskaźnik uległ zmniejszeniu o 0,3 pkt. %. W przypadku wskaźnika zatrudnienia, nastąpił spadek, w relacji do kwartału poprzedniego o 0,7 pkt. % oraz wzrost o 0,1% w stosunku do ubiegłego kwartału.
- ✦ Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w maju br. nieznacznie spadło, o 1 tys. osób w porównaniu do kwietnia b.r., ale wzrosło o 16 tys. osób w relacji do maja 2011r.
- ✦ Stopa bezrobocia w kraju spadła o 0,3 pkt. % w stosunku do kwietnia b.r., ale była wyższa o 0,4 pkt. % niż w maju 2011 roku.
- ✦ W maju br. zanotowano zmniejszenie liczby bezrobotnych o ok. 2,8 % w porównaniu do ub. miesiąca oraz zwiększenia o 2,6% w porównaniu do maja 2011r.
- ✦ Liczba bezrobotnych „nowozarejestrowanych” wzrosła w maju o 5,4% w odniesieniu do kwietnia b.r., natomiast w relacji do analogicznego miesiąca roku ubiegłego, wzrosła o 2,9%.
- ✦ Liczba bezrobotnych „wyrejestrowanych” ze statystyk urzędów spadła w maju o 0,6% w porównaniu do kwietnia 2012r., zmalała także o 6,7% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.
- ✦ W większości grup osób bezrobotnych zanotowano spadki liczby bezrobotnych w stosunku do kwietnia br. Największe zmniejszenie dotyczyło osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia- spadek rzędu 8,8%, natomiast największy wzrost dotyczył osób w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły (wzrost o 25,2%).
- ✦ W maju 2012r. do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego wpłynęło 74 296 ofert pracy (wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej), tj. o 6,3% mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku i o 0,4 mniej niż w kwietniu br. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w maju 2012r., 29 189- dotyczyło ofert pracy subsydiowanej i stanowiły one 39,3 % wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy. W maju br. było ich o 34,2 mniej niż w poprzednim miesiącu oraz o 4,5% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- ✦ Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce pracy była w maju 2012r. o 1 osobę niższa w stosunku do kwietnia 2012r., w relacji do analogicznego okresu ubiegłego roku wzrosła o 1 osobę.

Definicje:

Aktywni zawodowo – osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących (zgodnie z pojęciem – „Pracujący wg BAEL i NSP 2002”) lub bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni wg BAEL i NSP 2002”).

Wskaźnik aktywności zawodowej - współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (wg BAEL i NSP 2002) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział ludności pracującej („Pracujący według BAEL i NSP 2002”) w ogólnej liczbie ludności.

Przeciętne zatrudnienie - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.

W tabeli zaprezentowano dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w jednostkach o liczbie pracujących więcej niż 9 osób, w podziale na sektor publiczny oraz sektor prywatny.

Sektor publiczny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Sektor prywatny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Stopa bezrobocia (wskaźnik bezrobocia) - procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku BAEL i NSP 2002 definicja odnosi się do osób bezrobotnych (zgodnie z pojęciem - „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”) i aktywnych zawodowo (będących sumą pracujących - zgodnie z pojęciem – „Pracujący według BAEL i NSP 2002” bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni zarejestrowani”) i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W tabeli zaprezentowano stopę bezrobocia rejestrowanego.

Bezrobotni „nowozarejestrowani” (napływ bezrobotnych) – są to osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w ciągu miesiąca, kwartału lub roku. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie: rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu), osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a także zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

Bezrobotni „wyrejestrowani” (odpływ bezrobotnych) – są to osoby, które w ciągu miesiąca, roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z: pracami sezonowymi, rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawcy, niepotwierdzeniem gotowości do pracy, dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego, podjęciem nauki, ukończeniem przez kobiety 60 lat, a mężczyzn – 65 lat, nabyciem prawa emerytalnego lub rentowego, nabyciem uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Bezrobotni zarejestrowani – to osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem uczących się w szkole dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiują w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- a) ukończyły 18 lat,
- b) nie ukończyły 60 lat - kobiety lub 65 lat - mężczyźni,
- c) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,

- d) nie są właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlegający ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- e) nie uzyskujące przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w takim gospodarstwie,
- f) nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo niepodlegające na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- g) nie są tymczasowo aresztowani lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
- h) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- i) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- j) nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
- k) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w „Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” w art. 70, ust. 6.

Bezrobotny do 25 roku życia – to osoba bezrobotna, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia.

Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia – to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

Bezrobotny długotrwale - oznacza osobę bezrobotną, pozostającą w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

Bezrobotny powyżej 50 roku życia - to osoba bezrobotna, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 lat życia.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych - to osoby bezrobotne o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu.

Osoba samotnie wychowująca dziecko – to osoba samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Bezrobotni niepełnosprawni – są to osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, spełniające warunki określone w art. 2, ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).

Źródło:

- 1) *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim*, Urząd Statystyczny w Białymstoku.
- 2) *Biuletyn Statystyczny*, nr 5(654), GUS, Warszawa 2012 r.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 5/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.
- 4) *Podlaski rynek pracy. Maj 2012r.*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2012r.
- 5) *Sprawozdanie MPiPS - 01*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.
- 6) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zmianami).*
- 7) www.psz.praca.gov.pl
- 8) www.stat.gov.pl
- 9) *Zasady Metodyczne Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń*, GUS, Warszawa 2008 r.

Zapraszamy do zapoznania się z rozszerzoną wersją *Indykatorów Podlaskiej Gospodarki* w formacie Excel, która zamieszczana jest na stronie internetowej *Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych*: <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/9807>